

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1927 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § första stycket andra punkten i lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m.

Genom en den 22 februari 1927 dagtecknad proposition, nr 130, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 4 § första stycket andra punkten i lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom; och

2) lag om ändrad lydelse av 8 och 18 §§ i lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionens innehåll.

De ändringar, som föreslås i propositionen i fråga om nämnda lagar, äro föranledda av den vid fjolårets riksdag antagna lagen om delning av jord å landet.

Utskottet.

Utskottet har vid granskning av förslagen icke funnit anledning till någon erinran av saklig innebörd. Emellertid har utskottet uppmärksammat ett uppenbart tryckfel i förslaget till ändrad lydelse av 4 § första stycket andra punkten i lagen om bolags jordförvärv, i det att å första raden i den föreslagna ändrade lagtexten förekommer ordet »avsöndringsjord» i stället för »avrösningsjord».

Med hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition för sin del antaga följande förslag till

1) Lag

om ändrad lydelse av 4 § första stycket andra punkten i lagen den 18 juni 1925 (nr 219) angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom.

Häri genom förordnas, att 4 § första stycket andra punkten i lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom skall erhålla följande ändrade lydelse:

2. att fastigheten utgör sådan del av ett hemmans avrösningsjord med impedimenter, vilken med hänsyn till ortens förhållanden och i övrigt föreliggande omständigheter prövas icke vara erforderlig för att återstående del av hemmanet skall äga för drivande av självständigt jordbruk tillräcklig skogstillgång (stödskog) och icke heller vara att hänföra till sådana till odling tjänliga myrmarker och andra odlingslägenheter, som i anseende till läge, omfattning och jordens beskaffenhet ägna sig för upptagande av självständiga jordbruk eller lämpligen kunna sammanläggas med förutvarande jordbruk (odlingsområde); dock att i dylikt fall tillstånd icke utan att särskild anledning därtill föreligger må givas dels om hemmanet undergått ägostyckning utan iakttagande av vad i 3 § lagen den 25 juni 1909 (nr 57 s. 1) om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning var för där avsedda fall stadgat, dels, så vitt angår Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands och Värmlands län samt vissa delar av Gävleborgs och Kopparbergs län, om till den fastighet, varifrån förvärvet göres, icke behålles stödskog minst motsvarande vad i 5 § sägs, dels ock, så vitt angår odlingsområde, om tillräcklig skogstillgång icke erhålles för därmed avsett nytt jordbruk eller sådant förutvarande jordbruk, med vilket området sammanlägges; skolande vad enligt bestämmelserna i denna punkt förvärvas från hemmanet avskiljas genom avstyckning, därvid dock skall iakttagas, att rätt till delaktighet i sådana samfälligheter, rättigheter och förmåner, som avses i 19 kap. 12 § andra stycket i lagen om delning av jord å landet, ej må tilläggas den avstyckade ägovidden;

Denna lag träder i kraft den dag, då lagen om delning av jord å landet träder i kraft.

2) Lag

om ändrad lydelse av 8 och 18 §§ i lagen den 18 juni 1925 (nr 334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område.

Härigenom förordnas, att 8 och 18 §§ i lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område skola, 8 § i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

Vill — — — förrättningen.

Jordägaren — — — lösas.

Förrättningsmännen — — — föränledes.

Vid — — — ändamålet.

Det åligger lantmätaren att avfatta det område, som skall lösas, å karta samt upprätta noggrann beskrivning över detsamma; skolande därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad om karta och beskrivning vid avstyckning är stadgat. Finnes karta, som nu sagts, tillgänglig, vare upprättande av särskild karta vid förrättningen ej erforderligt.

Bestämmande av gräns mot fastighet, som ej ingår i förrättningen, må ske på yrkande av jordägare å någondera sidan, så ock där det av lantmätaren aktas nödigt. Därvid förfares på sätt stadgas om sådan åtgärd i samband med avstyckning i motsvarande fall.

18 §.

I fråga om förrättning, varom i 5 § förmäles, skola de i 2 och 3 kap. i lagen om delning av jord å landet för laga skifte meddelade föreskrifter i tillämpliga delar lända till efterrättelse, såvitt icke i denna lag är annorlunda stadgat.

Fullföljes talan mot förrättningen, förelägge ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten lantmätaren att inom viss tid insända handlingarna i målet. I fråga om förfarandet hos ägodelningsdomaren och vid ägodelningsrätten samt besvär över ägodelningsrättens beslut gälle vad angående klagan över avslutat laga skifte är stadgat.

Den i 13 § omförmälda prövning, huruvida fastställelse å områdets avskiljande erfordras samt må meddelas, sker i den ordning, som för fastställelse å avstyckning är stadgat; dock må i intet fall fastställelse meddelas förrän frågan om lösningsrätten blivit genom laga kraftägande beslut avgjord.

Skall med tillämpning av vad nu sagts prövningen ankomma å magistrat eller överlantmätare, åligger det Konungens befallningshavande att, då löse-

skillingen blivit nedsatt, underrätta magistraten eller överlantmätaren samt tillika överlämna de i ärendet ingivna handlingar, varom i 12 § förmäles.

Är fråga om område i stad eller annat samhälle, för vilket skall föras fastighetsregister enligt de för stad meddelade bestämmelser, skall fastställelse meddelas, därest områdets avskiljande överensstämmar med vad i 5 kap. 6, 8 och 12 §§ i lagen om fastighetsbildning i stad är stadgat. Meddelas fastställelse, skall, såvitt framställning därom gjorts, det avstyckade området åsättas särskilt namn.

Är fråga om annat område än i nästföregående stycke sägs, skall fastställelse meddelas, därest områdets avskiljande överensstämmar med vad i 19 kap. 2 §, 3 § första stycket, 12 § första och tredje styckena, 13 § tredje, fjärde och femte styckena samt 20 § i lagen om delning av jord å landet är stadgat.

Om beslut, varigenom fastställelse meddelats eller funnits ej erforderlig, skall anmälan av den myndighet, som meddelat beslutet, ofördröjligen göras till domaren på landet eller till rätten i stad ävensom, där beslutet meddelats av magistrat, överlantmätare eller ägodelningsrätt, till Konungens befallningshavande.

Denna lag träder i kraft den dag, då lagen om delning av jord å landet träder i kraft.

Stockholm den 11 mars 1927.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Sydow, Linder, Sigfrid Hansson, greve Spens, Thorberg, Sundberg** och *Karlsson* i Gillberga; samt

från andra kammaren: herrar *Hage, Magnusson* i Skövde, *Johanson* i Stockholm, *Holmström* i Stockholm, *Ros, Johansson* i Sollefteå och *Gardell* i Gans.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.